

Kazlauskas Jonas (1930 rugpjūčio 1 Matiešionyse, Prienų r., – po 1970 spalio 8 Vilniuje neaiškiomis aplinkybėmis), lietuvių kalbininkas, habil. dr. (1968). 1954 baigęs Vilniaus u-tą, iki 1957 buvo šio u-to aspirantas. 1957–70 dėstė Vilniaus u-te; 1962–64 Istorijos ir filologijos fakulteto prodekanas, 1968–70 dekanas; prof. (1969). Parašė straipsnių apie daiktavardžių linksniavimo raidą, jų kamienų mišimą, galūnių kilmę (*Klb.* 1, 1958; *LKK* 2, 1959; *BCЯ* 5, 1961; *Blt* 4(2), 1968; *LP* 14, 1969). Tyrė veiksmažodžio morfologijos problemas (*LKK* 4, 1961; *Klb.* 4, 1962; *БЯ* 6, 1962). Daug nuveikė baltų fonologijos ir akcentologijos srityse. Lietuvių kalbotyroje labai novatoriškas buvo Kazlauskas straipsnis „Lietuvių literatūrinės kalbos fonemų diferencinių elementų sistema“ (*Klb.* 14, 1966). Kazlauskas sukūrė originalią teoriją apie baltų kalbų kirčiavimo sistemos raidą (*Blt.* 2(2), 1966; 3(1), 1967). Lietuvių kalbos morfologijos ir akcentologijos tyrinėjimus apibendrinio knygoje „Lietuvių kalbos istorinė gramatika“ (1968; Lietuvos valstybinė premija 1971). Tai pirmasis tokio pobūdžio lietuvių kalbos istorinės gramatikos tyrinėjimas, pagrįstas vidinės rekonstrukcijos metodu. Paskelbė kalbotyros veikalų vertingų recenzijų. Kazlauskui būdinga didelė mokslinė drąsa, iniciatyva, naujų baltų kalbotyros metodų bei principų taikymas. Daugiausia Kazlauskas rūpesčiu 1965 buvo įsteigtas netrukus tarptautinio pripažinimo susilaukęs žurnalas „Baltistica“; nuo įsteigimo iki savo mirties Kazlauskas buvo jo atsakingasis redaktorius. Kazlauskas iniciatyva buvo pradėtos organizuoti vėliau tradicinėmis tapusios tarptautinės baltistų konferencijos. Labai vaisinga buvo Kazlauskas pedagoginė veikla. Jis pirmasis Vilniaus u-te pradėjo skaityti fonologijos kursą.

R: *Rinkiniai raštai 1–2*, Vilnius, 2000. L: Mažiulis V. Jonas Kazlauskas. *Blt.* 7(1), 1971; Urbutis V. Jono Kazlauskas spausdintų darbų bibliografija. *Blt.* 7(1), 1971, p. 11–16; Girdenis A., Rosinas A. Jonas Kazlauskas (1930–1970). *Kalba ir mintis*, Vilnius, 1980; Marcinkevičius J. Draugo daina. *Pergalė* 8, 1980, p. 152–153; Sabaliauskas A. *Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija 2*, Vilnius, 1982, p. 55–57; Kaukienė A. Jonas Kazlauskas – pedagogas. *Krantai*, 2, 2001. A. S.

Lietuvių kalbos enciklopedija, sudarė Kazys Morkūnas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008, p. 268–269.